

Rozdział 2.

Metodyka badań przyjęta w monografii

Martyna Wilczewska, Joanicjusz Nazarko, Katarzyna Bokun

Streszczenie: Uniwersalny charakter metody teorii ugruntowanej umożliwia jej szerokie zastosowanie w różnych obszarach badawczych. Zapewnienie spójności metodologicznej prowadzenia i referowania badań przez autorów reprezentujących różne dyscypliny naukowe wymagało opracowania wspólnej dla wszystkich metodyki badawczej. Temu właśnie celowi poświęcony został niniejszy rozdział. Przedstawiono w nim schemat procesu badawczego oraz omówiono poszczególne jego etapy. Scharakteryzowano również dwie podstawowe metody badawcze, na których oparto procedurę badawczą: analizę bibliometryczną oraz jakościową analizę dokumentów. Rozdział kończy dyskusja na temat potencjalnych trudności i ograniczeń w studiach prowadzonych zgodnie z zaproponowaną metodyką.

Słowa kluczowe: jakościowe podejście badawcze, ilościowe podejście badawcze, analiza bibliometryczna, jakościowa analiza dokumentów

2.1. Założenia metodyczne

Realizacja zakładanych celów monografii wymagała opracowania jednolitej metodyki badań, tak aby zapewnić zgodność metodyczną oraz porównywalność wyników uzyskanych przez poszczególnych autorów lub ich zespoły. Podstawowym postawionym celem procesu badawczego było ukazanie – na podstawie analizy zróżnicowanych zbiorów publikacji – użyteczności metody teorii ugruntowanej w badaniach naukowych w różnych obszarach tematycznych. Różnorodność reprezentowanych dyscyplin i doświadczeń badawczych poszczególnych autorów stanowiła wyzwanie metodyczne dla grona autorskiego. Przyjęta metodyka badań powinna bowiem z jednej strony zapewniać jednolitość procesu badawczego, zaś z drugiej wykorzystywać potencjał interdyscyplinarności badaczy.

Dążąc do dopasowania metodycznego w ramach procesu badawczego, do realizacji badań referowanych w monografii przyjęto podejście mieszane, stanowiące połączenie metod ilościowych i jakościowych. Pozwala ono elastycznie modyfikować proces badawczy, dzięki czemu przynosi bardziej całościowe wyniki. W efekcie autorzy poszczególnych rozdziałów mogli skupić się na istotnych aspektach badań

charakterystycznych dla wybranego przez siebie obszaru badawczego. Nie bez znaczenia było także poszerzenie umiejętności badawczych i zwiększenie świadomości metodycznej wśród autorów poprzez wykorzystanie zróżnicowanego instrumentarium badawczego i wieloaspektową, pogłębioną analizę źródeł literaturowych¹.

Należy podkreślić, że badania będące podstawą do opracowania niniejszej monografii nie zostały zaprojektowane jako oparte na metodzie teorii ugruntowanej. Ich celem nie było też wywodzenie teorii, ale wskazanie różnokierunkowych możliwości zastosowania GTM w badaniach naukowych i uzyskania za jej pomocą wartościowych rezultatów, generujących wkład w rozwój teorii w różnych dyscyplinach naukowych².

2.2. Schemat metody badawczej

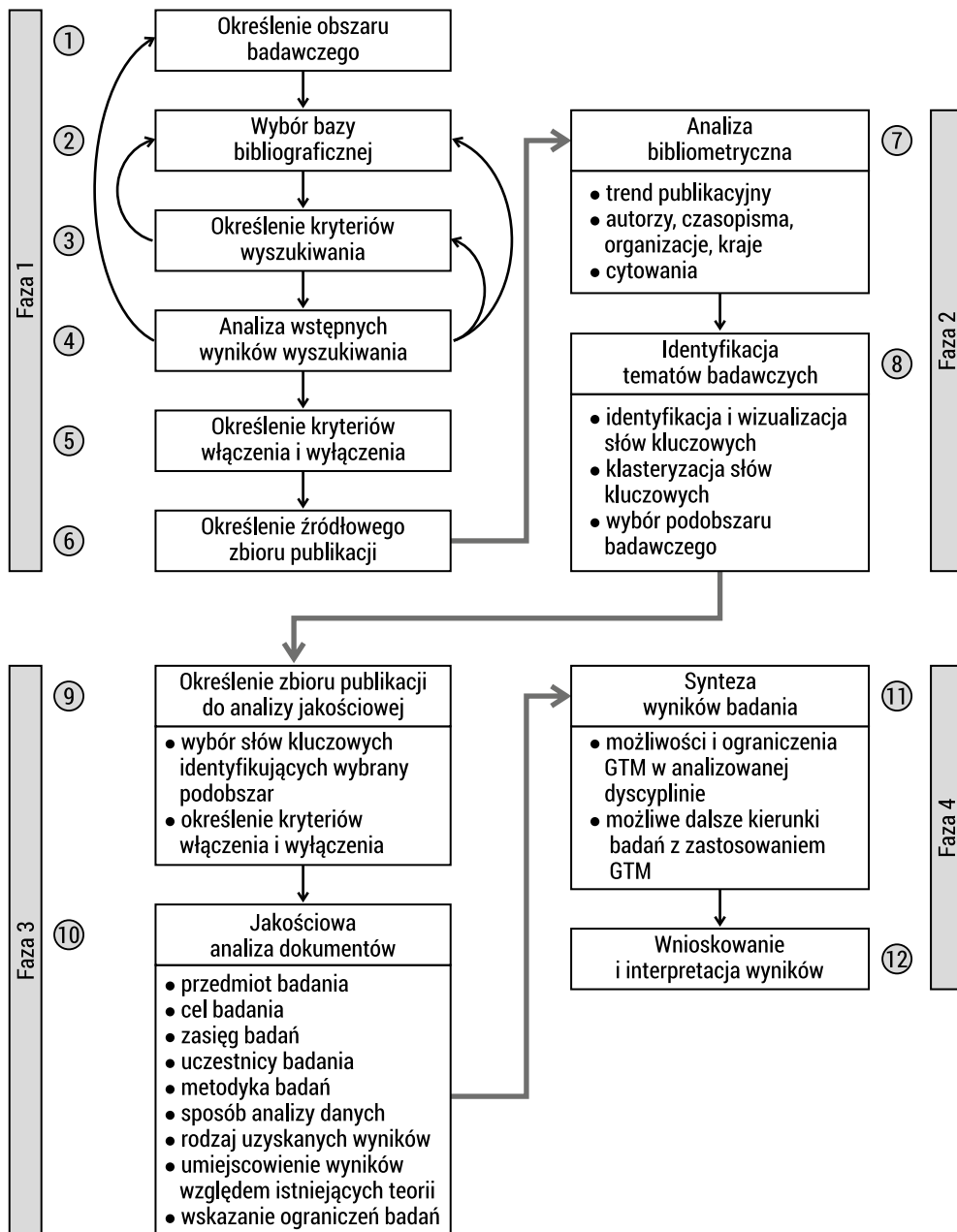
Podstawą studiów zaprezentowanych w monografii była wielostronna analiza źródeł (publikacji) dostępnych w bibliograficznych bazach danych. Jej celem było zbadanie występowania i zakresu zastosowania metody teorii ugruntowanej w badaniach prowadzonych w ramach różnych dyscyplin naukowych. Przyjęta w monografii metodologia zaprojektowana została jako wieloetapowy proces badawczy, którego schemat przedstawiono na rysunku 2.1.

Zaprojektowany proces badawczy składa się z czterech faz, z których każda obejmuje kilka etapów. Celem fazy pierwszej jest przygotowanie źródłowego zbioru publikacji do dalszej analizy. Na fazę pierwszą badań składa się sześć etapów. W pierwszym należy określić obszar tematyczny, który będzie przedmiotem studiów, przy czym założono, że będzie on wynikał z dyscyplin naukowych reprezentowanych przez autorów oraz z ich zainteresowań badawczych. W etapie drugim spośród pełnotekstowych baz dostępnych online w Bibliotece Politechniki Białostockiej następuje wybór baz bibliograficznych, w których wyszukiwane będą dokumenty. Wybór ten podyktowany powinien być dziedziną i zakresem tematycznym baz. Kolejnym, trzecim etapem, jest sformułowanie kryterium wyszukiwania (zapytania) w bazach. Kryterium to powinno uwzględniać cel badawczy, czyli wykorzystanie metody teorii ugruntowanej w badaniach w określonym obszarze dziedziny. Etap czwarty obejmuje natomiast analizę wstępnych wyników wyszukiwania.

---

¹ P. Klimas, *Łączenie badań ilościowych z jakościowymi* [w:] Ł. Sułkowski, R. Lenart-Gansiniec, K. Kolasińska-Morawska (red.), *Metody badań ilościowych w zarządzaniu*, s. 332–333, Wydawnictwo SAN, Łódź 2021; J. Nazarko (red.), *Podlaska strategia rozwoju nanotechnologii do 2020 roku. Przełomowa wizja regionu*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok 2013; E. Chodakowska, J. Nazarko, *Assessing the Performance of Sustainable Development Goals of EU Countries: Hard and Soft Data Integration*, „Energies” 2020, 13(3439), DOI: 10.3390/en13133439.

² M. Wilczewska, J. Nazarko, *Developing Grounded Theory Systematic Approach for Logistics and Supply Chain Management Research*, „Journal of Business Logistics” 2024, 45(4), e12396, DOI: 10.1111/jbl.12396.

RYSUNEK 2.1. Schemat procesu badawczego w studiach podjętych w monografii

ŹRÓDŁO: opracowanie własne.

Postępowanie w czterech pierwszych etapach ma charakter iteracyjny, co oznacza, że jest powtarzane do momentu określenia takiego obszaru badawczego, dla którego w wybranych bazach danych znajdzie się wystarczająca liczba (co najmniej około trzydziestu) publikacji spełniających kryterium wyszukiwania. W etapie piątym określa się kryteria włączania i wyłączania publikacji wyszukanych zgodnie z zapytaniem określonym w etapie trzecim do zbioru źródłowego. Kryteriami takimi mogą być na przykład charakter publikacji, jej język czy też dostępność wersji pełnotekstowej. Ostatni etap, szósty, polega na wyznaczeniu finalnego źródłowego zbioru publikacji, który będzie przedmiotem dalszych analiz.

Faza druga procesu badawczego składa się z dwóch etapów. W pierwszym z nich (etap siódmy procesu) przeprowadza się analizę bibliometryczną źródłowego zbioru publikacji, wyznaczając ich podstawowe cechy i miary bibliometryczne. Kolejnym, ósmym etapem, jest identyfikacja tematów badawczych poruszanych w analizowanych pracach. Dokonuje się jej na podstawie analizy słów kluczowych występujących w opisach publikacji. Wizualizacja relacji między słowami kluczowymi pozwala na grupowanie słów kluczowych w klastry odpowiadające podobszarom składającym się na określony wcześniej obszar badawczy. W zależności od liczby publikacji przypisanych do danego podobszaru do dalszej analizy przyjmuje się cały obszar bądź też tylko wybrane podobszary.

Faza trzecia dotyczy jakościowej analizy dokumentów. W etapie dziewiątym określa się zbiór publikacji, które będą przedmiotem analizy jakościowej. Dokonuje się tego poprzez przeszukanie publikacji ze zbioru źródłowego wyszczególnionego w etapie szóstym pod względem słów kluczowych związanych z wybranym podobszarem badawczym zidentyfikowanym w etapie ósmym. Wyznacza się również ponownie kryteria włączania i wyłączania publikacji. Etap dziesiąty polega zaś na jakościowej analizie dokumentów odnośnie do następujących aspektów: (1) przedmiotu badania, (2) celu badania, (3) zasięgu badania, (4) jego uczestników, (5) zastosowanej metody, (6) przyjętego sposobu analizy danych, (7) uzyskanego wyniku, (8) jego umiejscowienia względem powiązanych teorii oraz (9) ograniczeń badania zidentyfikowanych przez jego autorów. Tak przeprowadzona analiza pozwala na kompleksową charakterystykę badań prowadzonych na gruncie teorii ugruntowanej, opisywanych w konkretnych publikacjach.

Faza czwarta procesu badawczego obejmuje syntezę, wnioskowanie i interpretację wyników badań. Etap jedenasty polega na wskazaniu możliwości i ograniczeń stosowania badań opartych na metodzie teorii ugruntowanej w konkretnej dyscyplinie naukowej, a także na sformułowaniu sugestii co do dalszych możliwych kierunków badań. Etap dwunasty jest natomiast podsumowaniem konkludującym przeprowadzony proces badawczy.

2.3. Przegląd metod badawczych

Metodyka badań zastosowana w monografii opiera się zasadniczo na wykorzystaniu dwóch metod badawczych: analizy bibliometrycznej oraz jakościowej analizy dokumentów. Analiza bibliometryczna to metoda polegająca na systematycznej analizie literatury naukowej, głównie przy wykorzystaniu technik ilościowych. Pozwala na identyfikację głównych tematów badawczych, odkrywanie pojawiających się trendów, identyfikację wzorców współpracy oraz określenie wpływu poszczególnych podmiotów badawczych na rozwój danego obszaru badawczego³. Analizy oparte na danych bibliometrycznych stanowią obecnie integralną część procesu oceny badań naukowych⁴. Prowadzone są zarówno dla młodych, rozwijających się obszarów badawczych, jak i dla obszarów dojrzałych i dobrze ugruntowanych⁵. Popularność tej metody wynika przede wszystkim z jej uniwersalności oraz dostępności baz naukowych i oprogramowania do analizy dużych zbiorów danych⁶.

Wachlarz technik analizy bibliometrycznej jest bardzo szeroki. Zdaniem Donthu i in. można je podzielić na trzy grupy: techniki analizy wydajności naukowej, techniki mapowania naukowego oraz techniki uzupełniające. Pierwsza grupa koncentruje się na ocenie wkładu poszczególnych jednostek w rozwój danego obszaru⁷. Do analizy i oceny dorobku naukowego wykorzystywane są różne miary i wskaźniki, które można podzielić na wskaźniki związane z publikacjami (m.in. całkowita liczba publikacji, liczba współautorów), wskaźniki dotyczące cytowań (całkowita i średnia liczba cytowań) oraz wskaźniki uwzględniające zarówno liczbę publikacji, jak i liczbę cytowań (liczba cytowanych publikacji, H-index, g-index). Druga grupa technik analizy bibliometrycznej – techniki mapowania – pozwala na identyfikację powiązań i głównych tematów badawczych w obrębie analizowanego obszaru. Bazują one na założeniu, że powiązania między publikacjami mogą być użyteczne do odkrywania i zrozumienia struktury wiedzy w danej dziedzinie. Wśród najczęściej wykorzystywanych technik mapowania naukowego można wskazać analizę cytowań, analizę współcytowań, analizę sprzężenia bibliograficznego, analizę współautorstwa oraz analizę współwystępowania słów kluczowych⁸. Trzecia grupa technik analizy bibliometrycznej

³ I. Passas, *Bibliometric Analysis: The Main Steps*, „Encyclopedia” 2024, 4(2), s. 1014, DOI: 10.3390/encyclopedia4020065; O. Ellegaard, *The Application of Bibliometric Analysis: Disciplinary and User Aspects*, „Scientometrics” 2018, 116, s. 196, DOI: 10.1007/s11192-018-2765-z.

⁴ O. Ellegaard, J.A. Wallin, *The Bibliometric Analysis of Scholarly Production: How Great is the Impact?* „Scientometrics” 2015, 105, s. 1809, DOI: 10.1007/s11192-015-1645-z.

⁵ K. Bokun, J. Nazarko, *Smart Villages Concept – A Bibliometric Analysis and State-of-the-Art Literature Review*, „Progress in Planning” 2023, 173, 100765, DOI: 10.1016/j.progress.2023.100765; Y.-M. Guo, Z.-L. Huang, J. Guo, H. Li, X.-R. Guo, M.J. Nkeli, *Bibliometric Analysis on Smart Cities Research*, „Sustainability” 2019, 11, 3606, DOI: 10.3390/su11133606.

⁶ N. Donthu i in., *How to Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines*, „Journal of Business Research” 2021, 133, s. 285, DOI: 10.1016/j.jbusres.2021.04.070.

⁷ Ibidem, s. 287.

⁸ Ibidem, s. 288–289.

obejmuje techniki, które mają za zadanie wzbogacić wyniki analizy bibliometrycznej opartej na danych ilościowych. Można wśród nich wymienić analizę wskaźników sieciowych, której celem jest określenie struktury i właściwości sieci powiązań, klasteryzację, czyli grupowanie elementów na podstawie podobieństw, oraz wizualizację, polegającą na przedstawianiu uzyskanych wyników w formie graficznej. Techniki uzupełniające pomagają w identyfikacji wzorców, trendów i relacji, które mogą zostać pominięte w trakcie ilościowej analizy danych⁹.

Dobór wskaźników analizy bibliometrycznej ma istotny wpływ na jakość i użyteczność uzyskiwanych wyników. Uzależniony jest od celu i zakresu badania oraz dostępności i kompletności danych bibliometrycznych. Zaprojektowany w monografii proces analizy bibliometrycznej zakłada wykorzystanie technik i wskaźników z każdej z wymienionych powyżej grup. Analiza ilościowa opiera się na podstawowych wskaźnikach bibliometrycznych, takich jak zmiana liczby publikacji na przestrzeni lat, struktura publikacji ze względu na typ, najbardziej aktywni autorzy, organizacje, kraje i czasopisma oraz najczęściej cytowane publikacje. Identyfikacja głównych tematów badawczych odbywa się poprzez analizę słów kluczowych, które grupowane są w klastry tematyczne odzwierciedlające główne kierunki badawcze w ramach analizowanego obszaru. Relacje między słowami kluczowymi prezentowane są natomiast w formie graficznej za pomocą oprogramowania VOSviewer.

Wyniki analizy bibliometrycznej, z uwagi na swój ilościowy charakter, nie zawsze odzwierciedlają pełen obraz badanego zagadnienia, dlatego jako jej uzupełnienie nierzadko wykorzystuje się jakościowe metody analizy danych. Stosunkowo często wybieraną metodę uzupełniającą analizę bibliometryczną stanowi również jakościowa analiza dokumentów¹⁰. Polega ona na systematycznym przeglądzie dokumentów drukowanych i elektronicznych oraz łączy elementy analizy treści i analizy tematycznej. Pozwala także na rozpoznawanie wzorców w analizowanym tekście poprzez organizowanie informacji zgodnie z postawionymi pytaniami badawczymi¹¹. Zdaniem Bowena można wyróżnić trzy etapy procesu jakościowej analizy dokumentów: przeglądanie, czytanie i interpretację. Pierwszy etap polega na zebraniu i wstępnym przeglądzie dokumentów i umożliwia poznanie ich struktury, ocenę przydatności oraz identyfikację informacji i danych kluczowych dla celu badania. Pozyskiwanie i selekcja publikacji często wskazywane są jako oddzielny etap analizy, co podkreśla znaczenie tych działań dla przebiegu całego procesu¹². W ramach etapu drugiego następuje bardziej uważne i dokładne czytanie tekstu oraz kodowanie jego fragmentów zgodnie

---

⁹ Ibidem, s. 290–291.

¹⁰ C. Cardno, *Policy Document Analysis: A Practical Educational Leadership Tool and a Qualitative Research Method*, „Educational Administration: Theory and Practice” 2018, 24(4), s. 626, DOI: 10.14527/kuey.2018.016.

¹¹ G.A. Bowen, *Document Analysis as a Qualitative Research Method*, „Qualitative Research” 2009, 9(2), s. 33, DOI: 10.3316/QRJ0902027.

¹² L.M. Wood, B. Sebar, N. Vecchio, *Application of Rigour and Credibility in Qualitative Document Analysis: Lessons Learnt from a Case Study*, „The Qualitative Report” 2020, 25(2), s. 464, DOI: 10.46743/2160-3715/2020.4240.

ze zidentyfikowanymi wcześniej elementami analizy. Ostatni etap obejmuje syntezę i interpretację uzyskanych wyników¹³. Badacze często rozszerzają analizę o dodatkowe etapy, w zależności od wymagań wynikających ze specyfiki analizowanego obszaru badawczego¹⁴. Przebieg procesu powinien być dostosowany do celu badania, jego zakresu, rodzaju i treści dokumentów oraz możliwości ich pozyskania¹⁵.

W monografii zaproponowano pięcioetapowy proces analizy dokumentów. Etap pierwszy polega na określeniu celu i zakresu analizy. Etap drugi obejmuje zebranie i selekcję zbioru publikacji. W kolejnym, trzecim, etapie dokonuje się wstępnego przeglądu publikacji pod kątem ich struktury. W ramach etapu czwartego publikacje analizowane są pod kątem dziewięciu aspektów: (1) przedmiotu badania, (2) celu badania, (3) zasięgu badania, (4) jego uczestników, (5) zastosowanej metodyki, (6) przyjętego sposobu analizy danych, (7) uzyskanego wyniku, (8) jego umiejscowienia względem powiązanych teorii oraz (9) ograniczeń badania zidentyfikowanych przez jego autorów. Etap piąty obejmuje syntezę wyników i sformułowane wniosków. Tak skonstruowany proces analizy pozwala na szczegółowe zbadanie treści publikacji, co przekłada się na uzyskanie pełniejszego obrazu badanego zagadnienia.

Połączenie analizy bibliometrycznej z jakościową analizą dokumentów pozwala na wyeliminowanie ograniczeń związanych ze stosowaniem każdej z tych metod osobno. Analiza bibliometryczna umożliwi ocenę dorobku naukowego i mapowanie struktury tematycznej danego obszaru badawczego, jednak koncentruje się głównie na danych ilościowych i nie uwzględnia aspektów merytorycznych. Szczegółowe zbadanie treści publikacji możliwe jest dzięki wykorzystaniu jakościowej analizy dokumentów, która dostarcza cennych informacji o kontekście, zakresie badania czy stosowanych metodach badawczych. Jej ograniczeniami są jednak czasochłonność oraz pewna subiektywność doboru publikacji do analizy. Analiza bibliometryczna wprowadza bardziej systematyczne podejście do wyboru publikacji, co usprawnia ten etap procesu. Integracja analizy bibliometrycznej i jakościowej analizy dokumentów nie tylko zwiększa efektywność procesu badawczego, ale również pozwala na formułowanie bardziej rzetelnych i trafnych wniosków.

2.4. Podsumowanie

Zaprojektowana metodyka badawcza zapewnia, zdaniem autorów, możliwość przeprowadzenia wieloaspektowej i rzetelnej analizy zbioru publikacji naukowych w ramach różnych dyscyplin i obszarów badawczych. Pozwala na dokonanie ilościowego

---

¹³ G.A. Bowen, op. cit., s. 32.

¹⁴ L. Eklund Karlsson i in., *Health Equity Lens Embedded in the Public Health Policies of Saudi Arabia: A Qualitative Document Analysis*, „Sage Open” 2020, 10(4), DOI: 10.1177/2158244020962776; I. Hunter, B.J. Dik, J.H. Banning, *College Students' Perceptions of Calling in Work and Life: A Qualitative Analysis*, „Journal of Vocational Behavior” 2010, 76(2), s. 181, DOI: 10.1016/j.jvb.2009.10.008.

¹⁵ L.M. Wood, B. Sebar, N. Vecchio, op. cit., s. 457.

oraz jakościowego przeglądu analizowanych źródeł z zachowaniem równowagi pomiędzy jednolitością i porównywalnością procesu badawczego a uwzględnieniem indywidualnych podejść różnych autorów i zespołów autorskich, wynikających zarówno z ich osobistych doświadczeń badawczych, jak i specyfiki analizowanych obszarów. Empiryczna weryfikacja metodyki, opisana w kolejnych rozdziałach, pozwoliła na potwierdzenie jej skuteczności w przeprowadzonych badaniach.

Metodyka badań przyjęta w monografii, a także zrealizowany przy jej wykorzystaniu zakres analiz, posiadają jednak również pewne ograniczenia. Mnogość problemów i kontekstów badawczych oraz stosowanych podejść w prowadzeniu badań z wykorzystaniem metody teorii ugruntowanej w różnych obszarach badawczych mogą, pomimo zastosowania jednolitej metodyki, wciąż generować trudności w porównywaniu wyników oraz formułowaniu uniwersalnych wniosków na temat jej zastosowania. Ponadto istotny wpływ na wyniki przeprowadzonych badań może mieć dostępność publikacji w danym obszarze badawczym – metoda teorii ugruntowanej jest chociażby szeroko wykorzystywana w ramach dziedziny nauk społecznych, podczas gdy jej zastosowanie w ramach dziedzin nauk medycznych czy nauk inżynieryjno-technicznych okazuje się zdecydowanie mniej powszechne. Świadomi istniejących ograniczeń, autorzy kolejnych rozdziałów monografii zadbali o efektywne wykorzystanie przyjętej metodyki poprzez jej uprawnione modyfikacje. Pozwoliło to na uzyskanie różnorodnych i interesujących rezultatów, a także przedstawienie szerokiego przekroju możliwości wykorzystania metody teorii ugruntowanej w badaniach naukowych.

Literatura cytowana

- [1] Bokun K., Nazarko J., *Smart Villages Concept – A Bibliometric Analysis and State-of-the-Art Literature Review*, „Progress in Planning” 2023, 173, 100765, DOI: 10.1016/j.progress.2023.100765.
- [2] Bowen G.A., *Document Analysis as a Qualitative Research Method*, „Qualitative Research Journal” 2009, 9(2), s. 27–40, DOI: 10.3316/QRJ0902027.
- [3] Chodakowska E., Nazarko J., *Assessing the Performance of Sustainable Development Goals of EU Countries: Hard and Soft Data Integration*, „Energies” 2020, 13(3439), DOI: 10.3390/en13133439.
- [4] Donthu N., Kumar S., Mukherjee D., Pandey N., Lin W.M., *How to Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines*, „Journal of Business Research” 2021, 133, s. 285–296, DOI: 10.1016/j.jbusres.2021.04.070.
- [5] Eklund Karlsson L., Ikonen A.L., Alqahtani K.M., Tanggaard Andersen P., Thapa S., *Health Equity Lens Embedded in the Public Health Policies of Saudi Arabia: A Qualitative Document Analysis*, „Sage Open” 2020, 10(4), DOI: 10.1177/2158244020962776.
- [6] Ellegaard O., *The Application of Bibliometric Analysis: Disciplinary and User Aspects*, „Scientometrics” 2018, 116, s. 181–202, DOI: 10.1007/s11192-018-2765-z.
- [7] Ellegaard O., Wallin J.A., *The Bibliometric Analysis of Scholarly Production: How Great is the Impact?*, „Scientometrics” 2015, 105, s. 1809–1831, DOI: 10.1007/s11192-015-1645-z.
- [8] Guo Y.-M., Huang Z.-L., Guo J., Li H., Guo X.-R., Nkeli M.J., *Bibliometric Analysis on Smart Cities Research*, „Sustainability” 2019, 11, 3606, DOI: 10.3390/su11133606.

- [9] Hunter I., Dik B.J., Banning J.H., *College Students' Perceptions of Calling in Work and Life: A Qualitative Analysis*, „Journal of Vocational Behavior” 2010, 76(2), s. 178–186, DOI: 10.1016/j.jvb.2009.10.008.
- [10] Klimas P., *Łączenie badań ilościowych z jakościowymi [w:]* Ł. Sułkowski, R. Lenart-Gansiniec, K. Kolańska-Morawska (red.), *Metody badań ilościowych w zarządzaniu*, Wydawnictwo SAN, Łódź 2021.
- [11] Nazarko J., Bokun K., *Smart Villages. Koncepcja i próby wdrożenia*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok 2024, DOI: 10.24427/978-83-68077-29-2.
- [12] Nazarko J. (red.), *Podlaska strategia rozwoju nanotechnologii do 2020 roku. Przełomowa wizja regionu*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok 2013.
- [13] Passas I., *Bibliometric Analysis: The Main Steps*, „Encyclopedia” 2024, 4(2), s. 1014–1025, DOI: 10.3390/encyclopedia4020065.
- [14] Wilczewska M., Nazarko J., *Developing Grounded Theory Systematic Approach for Logistics and Supply Chain Management Research*, „Journal of Business Logistics” 2024, 45(4), e12396, DOI: 10.1111/jbl.12396.
- [15] Wood L.M., Sebar B., Vecchio N., *Application of Rigour and Credibility in Qualitative Document Analysis: Lessons Learnt from a Case Study*, „The Qualitative Report” 2020, 25(2), s. 456–470, DOI: 10.46743/2160-3715/2020.4240.

The adopted research methodology

Abstract: The universal nature of grounded theory methodology enables its wide application across various research domains. To ensure methodological consistency in conducting and reporting research by authors from diverse academic disciplines, a unified research approach was developed. This chapter is dedicated to describing this purpose. It presents a schematic representation of the research process and discusses its individual stages. Furthermore, two key research methods forming the basis of the research procedure are outlined: bibliometric analysis and qualitative document analysis. The chapter concludes with a discussion of the potential challenges and limitations associated with studies conducted using the proposed methodology.

Keywords: qualitative research approach, quantitative research approach, bibliometric analysis, qualitative document analysis